

Datum:	Nr.:
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Verbraak
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal
Kopie aan:	E. Franken, A. Hendriks, M. vd Linden, K. Duys, team MA, R. Raaijmakers, B. Breugelmans,
Onderwerp:	Herstructurering WVS; Ombouwplan
Bijlage:	Regionale raadsinformatiebrief Ombouw WVS Definitieve rapportage Ombouwplan

Kennisnemen van

De (regionale) besluitvorming over de ombouw van WVS van oude SW organisatie tot Leerwerkbedrijf.

Inleiding

Op 18 mei heeft uw raad ingestemd met de kadernotitie 'Van denken naar doen' en kennisgenomen van het definitieve Herstructureringsplan WVS en Ketensamenwerking Participatiewet. In de bijgevoegde rapportage van de werkgroep Ombouwplan WVS worden mogelijke keuzes voor de ombouw van WVS naar een leerwerkbedrijf voorgelegd. De optelsom van de keuzes biedt de meeste kans op een gezonde toekomstige beschutte omgeving voor oud-SW en nieuw beschut werken, met een passend werkaanbod, een stap naar een inclusievere arbeidsmarkt, een passend leerwerkaanbod voor de doelgroep B en beperking van langdurige reorganisatieperikelen. Er zijn verschillende scenario's onderzocht die varieerden van het op peil houden van het huidige (omzet)volume van de WVS, tot gedeeltelijke of algehele afbouw, tot het naar de markt brengen van (onderdelen) van product Markt Combinaties (PMC's). Alle afwegingen zijn gemaakt op basis van de belangrijkste uitgangspunten uit het eerder vastgestelde herstructureringsplan.

Informatie/kernboodschap

Het college heeft 11 juli 2017 ingestemd met de rapportage Ombouw. In de rapportage is geconcludeerd dat:

- Het volledig continueren van de huidige omvang van WVS als belangrijkste nadeel heeft dat van de beoogde inclusieve arbeidsmarkt op deze wijze weinig terecht komt. Daarnaast wordt hiermee een "nieuwe SW" opgebouwd, hetgeen niet aansluit bij de doelstelling van de Participatiewet.
- De huidige set aan PMC's bij WVS een goede basis biedt voor het bieden van leerwerk-trajecten die op dit moment goed aansluiten bij de vraag op de arbeidsmarkt.
- De financiële performance in het verleden sterk is beïnvloed door de hoogte van het loongebouw. Het huidige positieve resultaat in de bedrijfsvoering biedt een gezonde bedrijfseconomische basis voor een actieve inzet van leerwerktrajecten. De negatieve subsidieresultaten zijn en blijven onafhankelijk van de scenario's echter langjarig bestaan.
- Het inzetten van leerwerkplekken bij WVS voordelen biedt, zowel financieel als maatschappelijk als voor de ketenbegroting.
- Verwacht mag worden dat de opbrengsten van leerwerktrajecten (verwachte uitstroom, besparing I-deel) de kosten van de leerwerktrajecten ruimschoots zullen compenseren.
- Er gezien de lopende afspraken m.b.t. maatschappelijke dienstverlening (doelgroep C) op dit moment geen reden is om een eventuele toekomstige rol van WVS op dit moment verder te verkennen.

Geen generiek voorkeursscenario

Er is geconcludeerd dat er geen generiek scenario is dat voor alle PMC's de beste oplossing biedt. In sommige gevallen kan het zinvol zijn om te kiezen voor een geleidelijke afbouw, in andere gevallen om te kiezen voor continueren of juist een versnelde afbouw en/of samenwerking met de markt. De keuze is gemaakt voor een scenario waarin oud SW, nieuw beschut werken, leerwerktrajecten en sociaal detacheren als vangnet voor een beperkte doelgroep een plaats krijgt. Binnen dit scenario

worden per PMC specifieke keuzes gemaakt, waarbij voor PMC groen en PMC post nader onderzoek nodig is.

Consequenties

In de rapportage is voor de PMC groen het advies opgenomen te streven naar een Publiek Private Samenwerkingsconstructie (PPS) voor zowel groen gemeenten als ook groen bedrijven. In de rapportage is ook een alternatief scenario opgenomen, waarbij onderzocht gaat worden om groen gemeenten te continueren. Gekozen voor dit alternatieve scenario, waarbij een breder vervolgonderzoek plaats gaat vinden naar onder andere het continueren van de PMC groen gemeenten en/of bedrijven en/of aangaan PPS constructie. Met dit alternatieve scenario is draagvlak gevonden binnen alle 9 gemeenten en wordt tegemoetgekomen aan de zorgvuldigheid ten opzichte van de huidige uitvoering van het groenonderhoud binnen alle 9 gemeenten.

Naast het onderzoek naar de PMCs Groen en Post moeten nog een aantal openstaande beleidskeuzes en mogelijk aanvullende interventies worden uitgewerkt/onderzocht. De keuze om deze interventies wel of niet in te zetten, hebben uiteindelijk invloed op de doorontwikkeling van het gekozen scenario. Deze notitie wordt voor het einde van 2017 aangeboden ter besluitvorming.

Financiële consequenties

Afhankelijk van het tempo waarin de ombouw gerealiseerd kan worden en de effecten van eventuele Publiek-Private-Samenwerkingen, alsmede de nog te maken beleidskeuzes, wordt in de periode van 2018- 2022 een afbouw van circa 10% fte voorzien. Door de verwachte volumedaling van de totale doelgroep en de gewenste omvorming van de PMC's zullen transitiekosten ontstaan. Het college houdt rekening met een eenmalige investering van €850.000 verdeeld over de komende vijf jaar. De Risicoreserve Sociaal domein biedt voldoende ruimte om als dekking te dienen voor dit budget.

De extra kosten die herstructurering tot gevolg heeft, moeten beoordeeld worden in de samenhang van de totale keten. Verwacht wordt dat de opbrengsten van leerwerktrajecten (verwachte uitstroom, besparing I-deel) de kosten op termijn ruimschoots zullen compenseren. De ketenbegroting, die in het laatste kwartaal van 2017 tot stand zal komen, verschaft hierin het noodzakelijke inzicht. Jaarlijkse evaluatie geeft desgewenst mogelijkheden tot bijsturing.

Communicatie

Het advies ten aanzien van de ombouw WVS is tot stand gekomen via een intensieve samenwerking tussen de negen samenwerkende WVS-gemeenten, WVS-groep, het Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal. Na besluitvorming door de negen colleges wordt de rapportage ter kennisname aangeboden aan de ondernemingsraden van WVS, Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal.

Vervolg(procedure)

In september zal een regionale raadsbijeenkomst worden georganiseerd waarin de bovengenoemde keuzes en de effecten daarvan (maatschappelijk, organisatorisch en financieel) nader worden toegelicht. U ontvangt hiervoor binnenkort een uitnodiging.

Bijlagen

1. Regionale raadsinformatiebrief Ombouw WVS

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

SAMEN
ONTWIKKELEN WE DE
ARBEIDSMARKT
Herstructurering WVS en ketensamenwerking Participatiewet

WAT IS ER DE AFGELOPEN PERIODE GEBEURD?

Vanaf begin dit jaar wordt vanuit de 9 gemeenten en de 3 uitvoeringsorganisaties heel hard gewerkt aan diverse deelopdrachten. Deze zijn het vervolg op het onlangs door de colleges vastgestelde Herstructureringsplan en de daarbij behorende door de raden vastgestelde notitie "Van denken naar doen". De eerste deelopdracht "ombouwplan WVS" is recentelijk opgeleverd en besproken met de bestuurders. Op 11 juli jl. hebben de colleges zich gebogen over dit uitvoeringsvoorstel van de werkgroep Ombouwplan en het advies van de bestuurstafel.

Door de bestuurders zijn richtinggevende besluiten genomen, waarlangs de omvorming van de WVS de komende jaren wordt ingezet. Na het aanstaande zomerreces, zal er in september een gezamenlijke raadsinformatiebijeenkomst worden georganiseerd om u hierover bij te praten en middels deze brief informeren wij u vast op hoofdlijnen over dit besluit.

Omvorming van de WVS

In de rapportage van de werkgroep Ombouwplan WVS zijn mogelijke keuzes voor de ombouw van de WVS onderzocht. De optelsom van de gemaakte keuzes per Product-Markt Combinatie (PMC) leidt tot een voorkeursscenario dat naar het oordeel van de colleges de meeste kans biedt op een gezonde toekomstige beschutte omgeving voor oud-SW en nieuw beschut werken, met een passend werkaanbod, een stap naar een inclusievere arbeidsmarkt en beperking van onbeheersbare reorganisaties.

Uitgangspunten

We hebben verschillende scenario's onderzocht, die varieerden van het op peil houden van het huidige (omzet)volumen van de WVS, tot gedeeltelijke of algehele afbouw, tot het naar de markt brengen van (onderdelen) van PMC's. Van alle scenario's zijn de verschillende effecten (maatschappelijk, financieel, bedrijfsmatig, arbeidsmarkt) in beeld gebracht en in samenhang afgewogen.

De keuze die we als colleges gezamenlijk hebben gemaakt is een combinatie van gedeeltelijke (grotendeels geleidelijke) afbouw, het continueren van een aantal PMC's en het mogelijk samenwerken met de markt van enkele PMC's door het aangaan van PPS-constructies. Alle afwegingen zijn gemaakt op basis van de belangrijkste uitgangspunten uit het eerder vastgestelde herstructureringsplan:

1. Aansluiting bij de hoofddoelstelling van de participatiewet, te weten zoveel mogelijk mensen laten uitstromen naar en participeren in de reguliere arbeidsmarkt;
2. Gebruik te maken van de kennis, kunde en infrastructuur van de WVS om o.a. door middel van het aanbieden van leerwerktrajecten een bijdrage te leveren aan het onder punt 1 genoemde;
3. Daarmee de negatieve (financiële) gevolgen voor de WVS door de voorziene uitstroom SW zoveel als mogelijk te beperken/te dempen;
4. De financiële effecten zijn ondergeschikt aan het laten uitstromen van mensen naar werk.

Belangrijke conclusies

In de uitwerking van deze opdracht is geconcludeerd dat:

- a. Het volledig continueren van de huidige omvang van WVS als belangrijkste nadeel heeft dat van de beoogde inclusieve arbeidsmarkt op deze wijze weinig terecht komt. Daarnaast wordt hiermee een "nieuwe SW" opgebouwd, hetgeen niet aansluit bij de doelstelling van de Participatiewet.
- b. De huidige set aan PMC's bij WVS een goede basis biedt voor het bieden van leerwerk-trajecten die op dit moment goed aansluiten bij de vraag op de arbeidsmarkt.
- c. De financiële performance in het verleden sterk is beïnvloed door de hoogte van het loongebouw. Het huidige positieve resultaat in de bedrijfsvoering biedt een gezonde bedrijfseconomische basis voor een actieve inzet van leerwerktrajecten. De negatieve subsidieresultaten zijn en blijven onafhankelijk van de scenario's echter langjarig bestaan;
- d. Het inzetten van leerwerkplekken bij WVS voordelen biedt, zowel financieel als maatschappelijk als voor de ketenbegroting;
- e. Verwacht mag worden dat de opbrengsten van leerwerktrajecten (verwachte uitstroom, besparing I-deel) de kosten van de leerwerktrajecten ruimschoots zullen compenseren;
- f. Er gezien de lopende afspraken m.b.t. maatschappelijke dienstverlening (doelgroep C) op dit moment geen reden is om een eventuele toekomstige rol van WVS op dit moment verder te verkennen.

Geen generiek voorkeursscenario

Er is geconcludeerd dat er geen generiek scenario is dat voor alle PMC's de beste oplossing biedt. In sommige gevallen kan het zinvol zijn om te kiezen voor een geleidelijke afbouw, in andere gevallen om te kiezen voor continueren of juist een versnelde afbouw en/of samenwerking met de markt. Een aanpak waarin meerdere scenario's worden gecombineerd is noodzakelijk om tot een optimale herstructurering te komen.

Op basis van de gemaakte analyses is per individuele PMC de volgende keuze het meest geschikt bevonden:

Individuele detacheringen:

Geleidelijke afbouw door natuurlijke uitstroom en aflopende contracten. Er is beperkte instroom vanuit andere PMC's mogelijk. Inzetten voor leerwerkplekken op locatie van de werkgever waar mogelijk. In uitzonderingsgevallen uitvoeren vangnetinstrument sociaal detacheren.

Schoonmaak:

Continueren van de bestaande Publiek Private Samenwerking met Vebego. Er zijn goede mogelijkheden voor leerwerk-trajecten en uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.

Groen gemeenten en bedrijven:

Deze PMC is zeer geschikt voor leerwerktrajecten, waarbij uitstroom van medewerkers naar de reguliere arbeidsmarkt is kansrijk op basis van BBL trajecten. Voor groen gemeenten en bedrijven is gekozen voor een vervolgonderzoek, dat nader zal ingaan op de mogelijkheden (en effecten) van zowel de uitvoering van groen door gemeenten zelf ("make") en de samenwerking in een PPS-constructie ("buy"). Dit moet resulteren in een concreet voorstel aan het bestuur, uiterlijk in november 2017. In het voorstel moet expliciet aandacht besteed worden aan het vraagstuk 'aanbesteding/inbesteding', waarvoor passende oplossingen worden beschreven.

Post:

Geleidelijke afbouw door natuurlijke uitstroom in combinatie met samenwerking met de markt in de vorm van een PPS. De mogelijkheden van een PPS-constructie wordt nader onderzocht, hetgeen moet resulteren in een concreet voorstel aan het bestuur, uiterlijk in november 2017. In het voorstel moet expliciet aandacht besteed worden aan het vraagstuk 'aanbesteding/inbesteding', waarvoor passende oplossingen worden beschreven. Deze PMC is goed geschikt voor leerwerktrajecten. Uitstroom van medewerkers naar de reguliere arbeidsmarkt is kansrijk voor met name pakketpost.

Werken op Locatie (WOL):

Uitbreiden WOL-locaties bij reguliere werkgevers voor medewerkers uit in/ompak en assemblage. Er zijn beperkte mogelijkheden voor nieuwe instroom Beschut werken en voor de inzet van leerwerktrajecten gezien de eisen uit de arbeidsmarkt (Value Added Logistics). Onder de vlag van WVS werken op locatie is de mogelijkheid voor deze medewerkers om toch te participeren.

Trappen/metaal:

Continueren in huidige vorm. Er worden specifieke werkzaamheden gedaan voor een opdrachtgever van buiten de regio en de PMC is financieel aantrekkelijk. Deze PMC is geschikt voor de inzet van leerwerktrajecten in een kansrijke sector (productie-logistiek) en ook zeer geschikt voor de instroom van nieuw Beschut werken en doorstroom vanuit andere PMC's.

In- en ompak:

Gedeeltelijke afbouw door natuurlijke uitstroom en uitstroom naar andere PMC's; Blijvend benutten voor zittende zwakste doelgroep SW en instroom Nieuw Beschut Werken.

Assemblage:

Gedeeltelijke afbouw door natuurlijke uitstroom en uitstroom naar andere PMC's; Blijvend benutten voor zittende zwakste doelgroep SW en instroom nieuw beschut werken.

Concern: (feitelijk geen PMC)

Geleidelijke afbouw op langere termijn als gevolg van geleidelijke krimp van de doelgroep. Er zijn beperkte mogelijkheden voor leerwerktrajecten (in aantallen, kwaliteit is prima). De afbouw is afhankelijk van de algehele bedrijfsontwikkeling.

De WVS-organisatie heeft met dit combi-scenario een breed palet aan leerwerktrajecten dat goed aansluit bij de vragen uit de arbeidsmarkt. Door middel van mogelijke publiek-private samenwerking(en) wordt medewerkers uit de doelgroep de kans geboden om bij private partijen aan het werk te gaan. Positief effect hiervan is het gedeeltelijk behoud van werkgelegenheid.

Nog te maken overige beleidskeuzes

Er is tevens vastgesteld dat het wenselijk is om op korte termijn nog enkele expliciete aanvullende beleidskeuzes te maken t.a.v.:

- instroom VSO/Pro
- inzet tijdelijke banen
- werkgeverschap gemeentelijke garantiebannen
- inzet van werken met behoud van uitkering
- maximale duur van leerwerktrajecten
- inzet van loonaanvulling
- doelgroep geïndiceerden met lage loonwaarde

Deze beleidskeuzes zijn mede van invloed op de uiteindelijke omvang van de doelgroep waarmee de WVS groep kan werken. Bij sommige PMC's kan het wenselijk of noodzakelijk zijn die extra mogelijkheden ter beschikking te hebben.

Aan de projectorganisatie is de opdracht gegeven dit verder uit te werken en dit als strategische notitie in november 2017 ter bespreking en besluitvorming aan de bestuurders voor te leggen.

Financiële effecten

Afhankelijk van het tempo waarin de ombouw gerealiseerd kan worden en de effecten van eventuele Publiek-Private-Samenwerkingen, alsmede de nog te maken beleidskeuzes, wordt in de periode van 2018- 2022 een afbouw van circa 10% fte voorzien. Door de verwachte volumedaling van de totale doelgroep en de gewenste omvorming van de PMC's zullen transitiekosten ontstaan. De extra kosten die herstructurering tot gevolg heeft, moeten beoordeeld worden in de samenhang van de totale keten. Verwacht wordt dat de opbrengsten van leerwerktrajecten (verwachte uitstroom, besparing I-deel) de kosten op termijn ruimschoots zullen compenseren. De ketenbegroting, die in het laatste kwartaal van 2017 tot stand zal komen, verschaft hierin het noodzakelijke inzicht. Jaarlijkse evaluatie geeft desgewenst mogelijkheden tot bijsturing.

Op basis van de thans bekende gegevens constateert de werkgroep het volgende:

- De komende jaren moet rekening gehouden worden met een blijvend negatief saldo in het subsidieresultaat (loonkosten SW -/- rijksbijdrage) van circa € -12 mln., ongeacht het uitvoeringsscenario;
- Het exploitatieresultaat en daarmee de compensatie van het negatieve subsidieresultaat zal afnemen van € 5,9 mln. naar € 4,6 mln. Dit betekent vice versa dat de gemeentelijke bijdrage voor het financieren van de tekorten de komende jaren met € 1,3 mln. zal toenemen
- De doorontwikkeling met o.a. de beoogde PPS voor groen bedrijven en post voordelen biedt, zowel in behoud van exploitatieresultaat, als beperking van transitiekosten en kans op doorstroom;
- De inzet van leerwerktrajecten voordelen biedt door de beperking van transitiekosten, maar bovenal door de positieve gevolgen maatschappelijk (werk) en voor ketenbegroting (minder uitkeringsvolume).
- De inzet van sociaal detachingsfaciliteit eveneens maatschappelijke meerwaarde biedt en een gering effect op de ketenbegroting.

Gezien het voorgaande is het verstandig om geen hoog gespannen verwachtingen te koesteren ten aanzien van de ontwikkeling van het toekomstige exploitatieresultaat van de WVS. Gegeven het verdienmodel van de WSW was het mogelijk een goed exploitatieresultaat te behalen. Met het dalende volume van de WSW-doelgroep zal dit alleen maar afnemen. De financiële condities van de Participatiewet zijn daarnaast ongunstiger, waardoor met inzet van de nieuwe doelgroep dit resultaat niet gauw zal verbeteren.

Benadrukt wordt nogmaals dat de 'winst' van de herstructurering gevonden moet worden in de positieve effecten op de totale keten, maar met name in het maatschappelijk rendement.

Vaststaat dat t.a.v. het te verwachten subsidieresultaat meermeerjaarig rekening gehouden moet worden met oplopende tekorten. Dit zal verwerkt worden in de begrotingen van de WVS. Daarnaast wordt voorgesteld om in de periode 2018 – 2022 rekening te houden met transitiekosten van tenminste 3,0 mln.

Afhankelijk van tempo van de afbouw, de eventuele vorming van de PPS-en en de mate van actieve sturing op ontwikkelingen, kan dit bedrag verspreid over meerdere jaren nodig zijn. Om daarin slagvaardig te kunnen opereren is het verstandig vooraf een voorziening op te bouwen om de te verwachten transitiekosten te kunnen financieren.

De komende periode

Zoals aangegeven ontvangt u binnenkort een uitnodiging voor een gezamenlijke raadsinformatiebijeenkomst in september. Tijdens deze bijeenkomst vertellen wij u graag meer over de gekozen richting voor de omvorming van de WVS de komende jaren en de effecten hiervan (maatschappelijk, organisatorisch, arbeidsmarkt en financieel). Tijdens deze presentatie beantwoorden wij graag uw vragen en kunt u desgewenst nog input meegeven waarmee wij verder aan de slag kunnen in de implementatiefase. Aanvullend geven wij u ook een doorkijkje op de te verwachten resultaten in de 2e helft van 2017 en uw rol daarin.

Conclusie:

De colleges zijn blij een ombouw te kunnen realiseren waarin de infrastructuur en werkgelegenheid voor oud sw en nieuw beschut behouden kan blijven en een positief resultaat gehaald kan worden t.a.v de uitstroom van de doelgroep B van de werkpleinen naar werk.

Namens de colleges van burgemeester en
wethouders van de 9 samenwerkende gemeenten,

Mignon van der Zwan
Projectleider

